

Cianthillium cinereum

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam *Cyanthillium cinereum* is de geaccepteerde wetenschappelijke naam voor deze soort. De naam werd in 1990 gepubliceerd door Harold E. Robinson, waarbij hij de soort overbracht van het geslacht *Vernonia*. De geslachtsnaam *Cyanthillium* is afgeleid van de Griekse woorden 'kyanos' (blauw) en 'anthos' (bloem), hoewel de bloemen meestal paars of lila zijn. De soortaanduiding *cinereum* is afkomstig van het Latijnse woord 'cinereus', wat 'asgrijs' of 'vaal' betekent, een verwijzing naar de grijsachtige, viltige beharing (pubescentie) op delen van de plant, met name de onderkant van de bladeren en de stengels.

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Orde: Asterales
- Familie: Asteraceae
- Geslacht: *Cyanthillium*
- Soort: *C. cinereum*

Foto NRV: NN

Synoniemen

Cyanthillium cinereum heeft een zeer lange lijst van synoniemen vanwege de brede verspreiding en de taxonomische verschuiving van het geslacht *Vernonia*. Enkele van de meest voorkomende homotypische en heterotypische synoniemen zijn: *Conyza cinerea* L., de oorspronkelijke naam uit 1753; *Vernonia cinerea* (L.) Less., de naam die lange tijd het meest gangbaar was; *Cacalia cinerea* (L.) Kuntze; *Serratula cinerea* (L.) Roxb.; en *Seneciodes cinereum* (L.) Kuntze ex Kuntze.

Variëteiten en cultivars

Er zijn enkele geaccepteerde infraspecifieke taxa (variëteiten) van *Cyanthillium cinereum*, die voornamelijk worden onderscheiden op basis van bladkenmerken en geografische herkomst. Enkele van deze variëteiten zijn: *C. cinereum* var. *cinereum* (de typische variëteit); *C. cinereum* var. *lanatum* (J.Kost.) Ghafoor, met dichte grijsachtige behaarde bladeren; *C. cinereum* var. *viale* (DC.) Isawumi, inheems in Madagaskar; *C. cinereum* var. *ugandense* (C.Jeffrey) Isawumi, uit Oeganda en Kenia; en *C. cinereum* var. *pinnatifidum* Ghafoor, met veerdelige bladeren. Omdat *C. cinereum* voornamelijk een wilde plant is, een algemeen onkruid en een traditioneel geneeskrachtig kruid, zijn er in de commerciële sierteelt geen specifieke, veelgebruikte cultivars bekend. De focus ligt op de variëteiten die in de natuur voorkomen.

Familie

De plant behoort tot de Composietenfamilie, de *Asteraceae* (ook wel *Compositae* genoemd). Dit is een van de grootste plantenfamilies, gekenmerkt door bloemhoofdjes die bestaan uit vele kleine bloempjes.

Hoogte

Cyanthillium cinereum is een opgaande, eenjarige of soms meerjarige kruidachtige plant die doorgaans een hoogte bereikt tussen 15 en 80 cm, maar in zeer gunstige omstandigheden tot 120 cm (ongeveer 4 voet) hoog kan worden.

Bloemkleur

De bloemen, die zich in kleine, platte bloemhoofdjes bevinden, zijn meestal mauve, lila, rozeachtig of paarsachtig. De bloemhoofdjes bestaan uitsluitend uit buisbloemen, er zijn geen straalbloemen aanwezig. Af en toe worden ook planten met witte of lichtpaarse bloemen gemeld.

Bladkleur

De bladkleur is doorgaans groen, hoewel de bladeren variabel zijn in vorm (lancetvormig tot ovaal) en aan de onderkant dun tot dik bedekt kunnen zijn met grijsachtige, zachte haren, wat bijdraagt aan de soort aanduiding *cinereum*.

Bloeiperiode

In zijn inheemse en genaturaliseerde tropische en subtropische gebieden heeft *Cyanthillium cinereum* de neiging om bijna het hele jaar door te bloeien, met name tijdens de warmere maanden.

Standplaats

Het is een plant van tropische en subtropische gebieden die groeit in een seizoensgebonden droog tropisch bioom. De plant wordt vaak aangetroffen in verstoorde gebieden, zoals akkers, graslanden, bermen en open bossen. Het geeft de voorkeur aan zonnige plekken en een goed doorlatende grond.

Herkomst

Cyanthillium cinereum is inheems in de Tropische en Subtropische Oude Wereld, variërend van tropisch Afrika tot tropisch Azië (inclusief India, Sri Lanka, Indochina, China, en Indonesië) tot aan de Stille Oceaan. De soort heeft zich genaturaliseerd in vele andere tropische en subtropische regio's, waaronder Australië, Meso-Amerika en delen van de Verenigde Staten (Florida).

Soort gewas

Dit is een rechtopstaande, vertakte, eenjarige of kortlevende vaste kruidachtige plant, vaak beschouwd als een veelvoorkomend onkruid in de landbouw, maar ook gewaardeerd als een traditioneel geneeskrachtig kruid (bekend als 'Sahadevi' in Ayurveda) en soms als voedselgewas.

Vermeerderingswijze

De plant vermenigvuldigt zich voornamelijk door zaad. De zaden zijn kleine nootjes (achenes) die voorzien zijn van een pappus (pluis), waardoor ze gemakkelijk door de wind verspreid worden. De plant zaait zichzelf gemakkelijk uit.

Klimaatzone

De soort gedijt in warme klimaten en is geschikt voor USDA winterhardheidszones 9 tot 11, of als eenjarige in koelere regio's. De plant wordt wereldwijd aangetroffen in tropische streken tot een hoogte van ongeveer 1300 meter.

Insecten

De bloemhoofdjes trekken bestuivende insecten aan, maar er is geen specifieke informatie over de mate waarin de plant een cruciale drachtplant voor bijen vormt in vergelijking met andere soorten.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:962413-1>

https://en.wikipedia.org/wiki/Cyanthillium_cinereum

<https://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Vernonia+cinerea>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	Geslachtsnaam afgeleid van Grieks voor 'blauw' en 'bloem', soort aanduiding van Latijn 'cinereus' (asgrijs) vanwege de beharing.
Taxonomie	Rijk: Plantae, Orde: Asterales, Familie: Asteraceae, Geslacht: <i>Cyanthillium</i> , Soort: <i>C. cinereum</i> .
Synoniemen	<i>Conyza cinerea</i> L., <i>Vernonia cinerea</i> (L.) Less., <i>Cacalia cinerea</i> (L.) Kuntze, <i>Serratula cinerea</i> (L.) Roxb., <i>Seneciodes cinereum</i> (L.) Kuntze ex Kuntze.
Variëteiten en cultivars	Variëteiten: <i>C. cinereum</i> var. <i>cinereum</i> , <i>C. cinereum</i> var. <i>lanatum</i> , <i>C. cinereum</i> var. <i>viale</i> , <i>C. cinereum</i> var. <i>ugandense</i> , <i>C. cinereum</i> var. <i>pinnatifidum</i> . Geen gangbare cultivars bekend.
Familie	Asteraceae (Composietenfamilie).
Hoogte	15 tot 80 cm, maximaal 120 cm.
Bloemkleur	Mauve, lila, rozeachtig of paarsachtig. Soms wit.
Bladkleur	Groen, vaak grijsachtig behaard (cinereus) aan de onderkant.
Bloeiperiode	Vrijwel het hele jaar door in tropische en subtropische streken.
Standplaats	Volle zon, goed doorlatende grond, in verstoorde gebieden.
Herkomst	Tropische en Subtropische Oude Wereld (Afrika, Azië tot Stille Oceaan).
Soort gewas	Rechtopstaande, eenjarige of kortlevende vaste kruidachtige plant.
Vermeerderingswijze	Zaad (makkelijke zelfuitzaaiing via pappus).
Klimaatzone	USDA Zone 9 tot 11, anders als eenjarige.
Insecten	Trekt bestuivende insecten aan.

Traditionele geneeskrachtige toepassingen van *Cyanthillium cinereum* ('Sahadevi')

De plant *Cyanthillium cinereum*, die in India en in de traditionele Ayurvedische geneeskunde bekend staat onder de Sanskrietnaam 'Sahadevi' of 'Sahadebi', heeft een lange geschiedenis van medicinaal gebruik in heel Azië, Afrika en de Stille Oceaan.

In de Ayurveda wordt *Sahadevi* gewaardeerd vanwege zijn diverse eigenschappen en wordt de plant beschouwd als verkoelend (*sheeta*), bitter (*tikta*) en verwijdt het onzuiverheden uit het bloed. De plant wordt traditioneel gebruikt voor de behandeling van koorts, met name chronische koorts. Het sap of een afkooksel van de hele plant wordt vaak oraal ingenomen om koorts te verlagen, vanwege de veronderstelde antipyretische eigenschappen.

Daarnaast wordt de plant gebruikt voor de behandeling van huidziekten zoals eczeem, uitslag en jeuk. De verse bladeren worden soms geplet en lokaal aangebracht als pasta of kompres op de aangetaste huidgebieden om ontstekingen te verminderen.

In de traditionele Vietnamese geneeskunde wordt *C. cinereum* ingezet als diuretisch middel om de urineproductie te verhogen en bij de behandeling van blaasproblemen. De plant wordt ook gebruikt in de volksgeneeskunde van verschillende culturen als middel tegen aandoeningen van de luchtwegen, zoals hoesten en astma. De bladeren en wortels worden soms gebruikt om de symptomen van slangenbeten te verlichten, hoewel dit een controversiële en gevaarlijke toepassing is. Verder wordt de plant in sommige regio's gebruikt om maagklachten en diarree te behandelen.

Wetenschappelijk onderzoek naar de plant heeft bioactieve stoffen aangetoond, waaronder sesquiterpeenlactonen, flavonoiden en triterpenen, die de traditionele claims van antioxidant, ontstekingsremmende, antibacteriële en zelfs antitumorale werkingen deels lijken te ondersteunen. Het is belangrijk op te merken dat het gebruik van traditionele geneesmiddelen altijd in overleg met een arts of gekwalificeerde gezondheidsdeskundige moet gebeuren.

Bronvermelding

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3838459/>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4296433/>

<https://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Vernonia+cinerea>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Naam in Ayurveda	Sahadevi, Sahadebi
Basiseigenschappen (Ayurveda)	Verkoelend (<i>sheeta</i>), bitter (<i>tikta</i>), bloedzuiverend.
Toepassingen (algemeen)	Koorts (antipyretisch), chronische koorts.
Toepassingen (huid)	Huidziekten, eczeem, uitslag, jeuk (lokaal als pasta).
Toepassingen (overig)	Diuretisch (Vietnam), aandoeningen van de luchtwegen (hoest, astma), maagklachten, diarree.
Bioactieve stoffen	Sesquiterpeenlactonen, flavonoïden, triterpenen.
Ondersteunde werkingen	Antioxiderende, ontstekingsremmende, antibacteriële en antitumorale werkingen.